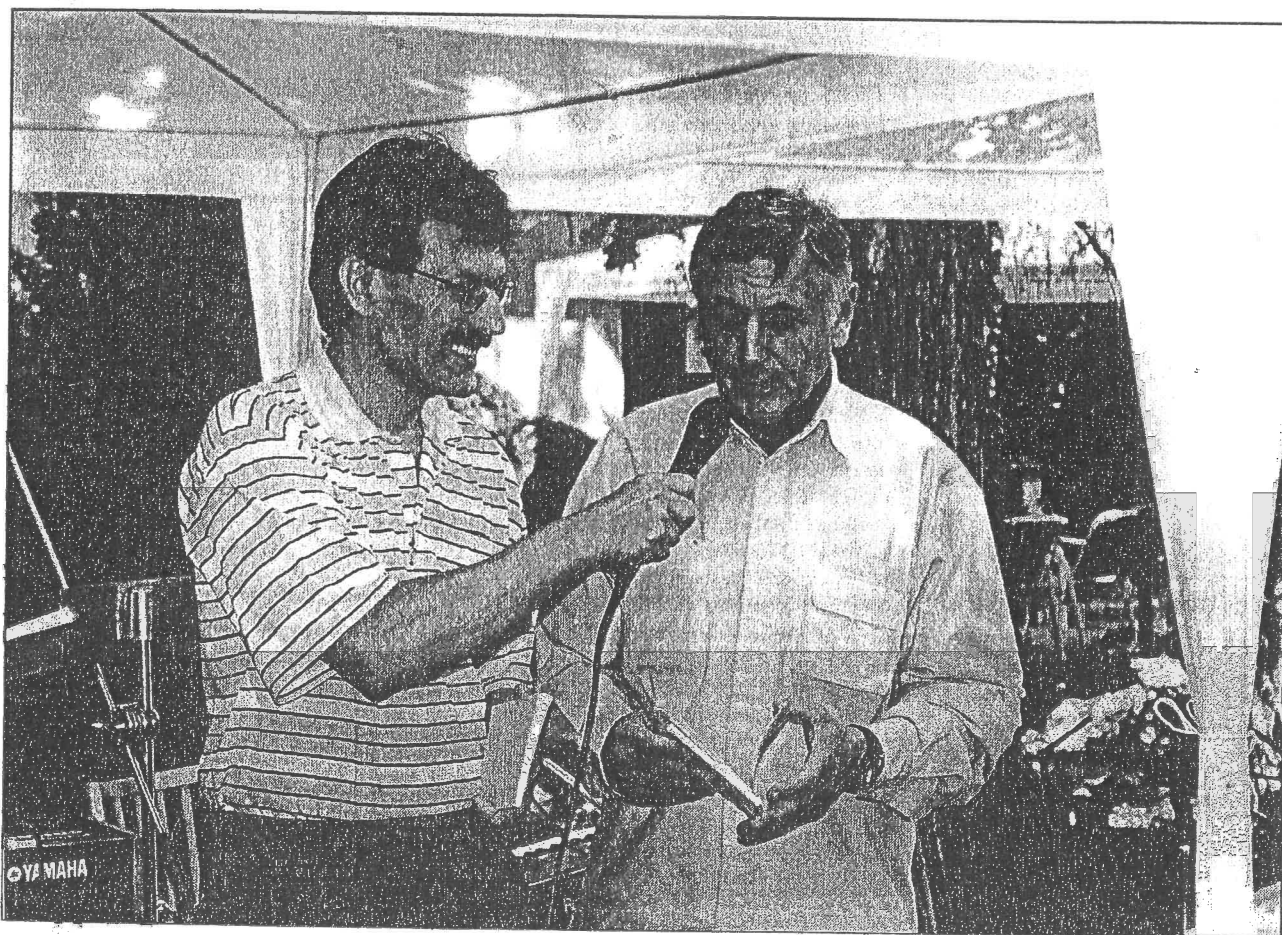

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 14

Honza Řehounek zpovídá pana režiséra Jiřího Menzela při křtu knížky Pohledy pro Bohumila Hrabala, jenž se uskutečnil v rámci programu setkání Hrabalovo Kersko 2002.

Foto Ivan Ulrych

Hrabalovo Kersko ve znamení Slavností sněženek

Objednávat dobré počasí už umíme. To se ukázalo v sobotu 18. května, kdy se již počtvrté za krásného počasí scházeli a sjížděli ze všech stran republiky členové Klubu čtenářů Bohumila Hrabala a jejich přátelé na „lesní slavnost“ Hrabalovo Kersko.

Několik skupinek zvolilo organizátory nabídnutou trasu z „ostře sledovaného nádraží“ v Kostomlatech, aby se přes Mydlovar dostali k Labi, přes které od deseti do dvanácti hodin fungoval raftový přívoz v režii bratři Šmidů z Handicap centra Srdce v Poděbradech. Už samotné zdolání řeky bylo pro účastníky velmi příjemným

a dobrodružným zážitkem. Kolem menhiru pak pokračovali buď k borovicím a Nymburačkou k Hájence, anebo do Domečku na oběd. Jiní sem přišli nebo přijeli na bicyklech z Třebestovic či Sadské přes hradištský hřbitov, se zastávkou u Hrabalova hrobu, případně z Lysé nad Labem.

Mezi nimi byl například pan Miloslav Váchal z Plzně. Ten si přivezl vlakem kolo, z Lysé dojel do Kerska a večer zase zpět. Pak si z na nádraží uschovaného batohu vyndal oblek, bílou košili a motýlka, převlékl se, kolo poslal „gepek“ do Plzně a sám odjel do Prahy na koncert Pražského jara.

Ti, kdo použili k dopravě osobní automobil, obešli společně tradiční obchůzkou značenou trasu „po místech, která měl Bohumil Hrabal rád“.

Další samozřejmě přijížděli až po poledni a hned se zapojili do programu probíhajícího v příjemném stínu stromů na zahrádce Lesního ateliéru Kuba. Manželé Jana a Bronislav Kubovi připravili ve své výstavní síni poutavou výstavu fotografií a rekvizit z natáčení filmu Slavnosti sněženek. Ten se stal nosným tématem setkání.

Příchozím vyhrávala nymburská kapela To-Jo band, pivo Bogan z nymburského Postřížinského pivovaru bylo správně vychlazené, opékaly se burty, nikomu nic nescházelo ke spokojenosti. Kubovi jsou zkrátka vynikající hostitelé.

O půl druhé jsem měl tu čest, jako pověřený moderátor celého odpoledne, přivítat, před možná už třemi stovkami diváků, Jana a Václava Neckáře, kteří zahájili program - Vašek v kytarovém doprovodu bratra zazpíval několik stále dobrých a populárních hitovek. Škoda, že se nemohl zdržet. Stačil jen rozdat pár podpisů.

Několika texty ze Slavností sněženek s vlastními písničkami přispěli herci Národního divadla Vladimír Javorský, Lubor Šonka a Monika Baďurová. K tomu, jak je vybírali, pan Šonka poznamenal: „Ať ote-

Vašek Neckář zazpíval několik svých „trvalek“.

vřete Slavnosti sněženek na kterémkoliv místě, v tom okamžiku můžete začít číst a vždycky to stojí za to.“

Poté následoval křest knihy „Pohledy pro Bohumila Hrabala“. Ač se nejprve předem z důvodu nemoci omlouval, přece se ho spolu s vydavatelem Vladimírem Kvízem zúčastnil autor Vladimír Sainer. Řekl, že prostřednictvím knih je s Bohumilem Hrabalem stále ve spojení. „S Bohoušem chodím večer spat a ráno s ním vstávám. Bylo to s ním vždycky báječné, ať to bylo u něj doma nebo v hospodě, ať už se mlčelo nebo jen bzučelo. nebo to byla hlučící samota.“ Roli kmotra knížky přátelsky přijal pan režisér Jiří Menzel. „Moc mě těší, že takové-

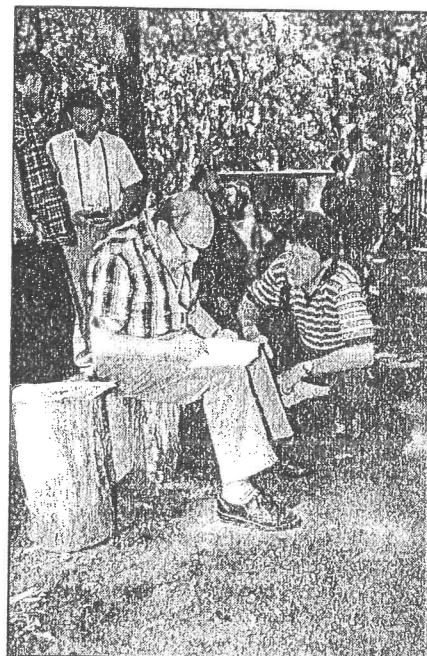

Křest knížky *Pohledy pro Bohumila Hrabala*: (zleva) autor Vladimír Sainer, nakladatel Vladimír Kvíz, editor Jan Řehounek a kmotr knihy Jiří Menzel.

to knížky vycházejí, i když jsem u toho vždycky trochu smutný, že už Bohumil Hrabal, kterého jsem měl velmi rád, tady není s námi,“ řekl pro Nymburského pábitele s typicky zasmušilým, plachým úsměvem. Na mikrofon pak ještě dodal: „Cokoli spojeného s Hrabalem má pro mě zvláštní péť. Už když jsem sem jel, bylo mi smutno.“ Spousta přítomných pak využila možnosti knížku si koupit a nechat si ji podepsat jak od Vladimíra Sainera, tak od Jiřího Menzela.

A protože se do Kerska přijela podívat řada někdejších protagonistů filmu Slavnosti sněženek, požádal jsem každého z nich o „veselou příhodu z natáčení“. Paní Zdena Hadrboľcová, která se v roli prodavačky navěky proslavila větou k nakupujícímu panu malíři Junkovi „...hele, moje dcera se bude vdávat, prosím vás, nemáte doma nějaký takový nepovedený obraz?“, se z odpovědi vykrotila - řekla jen, že se jí v Kersku líbilo tenkrát i nyní. Zato paní Hana Hanušová, tehdy asistentka režie, zabodovala: „Když pan režisér točil tu scénu, jak chlapi odjíždějí na kolech z Hájenky... podnapili... (ve verbální podobě není rozlišeno měkké a tvrdé i, a tak dvojmyslnost repliky vyvolala smích a Jiří Menzel se okamžitě ohradil, že on opilý nebyl), tak dával pokyny, že jeden musí spadnout do příkopu na levé straně, druhý na opačné, ale pan Hrabal protestoval, že to tak není, že všichni musí spadnout nejprve na jednu a potom na druhou stranu. A tak se to nakonec opravdu natočilo.“ Zajímavé bylo setkání dvojice neherců - paní Věry Kutifelové a Václava Zahradky: ukřičené matky, dcery pana France (Rudolfa Hrušínského), a jejího malíčkého filmového synka, řvoucího

při umývání - doporučil jsem, pokud ho chtějí lidé poznat, měl by si stáhnout kalohoty. Jen si vzpomeňte na text povídky Mazánkův zážrak: „Kluku jedna pitomá, zase jsi se posral! A vyběhla mladá silná žena a třepala chlapečkem a rvala z něj kalhotky, a hned ty kalhoty máchala ve štoudvi a s odporem z nich vybírala hovínka...“ Pan Fiala je jedním z těch dvou zahrádkářů, co chodili a přes šablonu dělali na všechno nápisy Zahrádkáři Kersku. Symbolické razítko s tímto nápisem, které nechali Kubovi k Hrabalovu Kersku zhotovit, si nechal otisknout na předloktí. Petr Brukner - jeden z filmových myslivců - naznačil s typickým cimrmanovským humorem, že pan režisér udělal dobře, když mu nabídl ve fil-

Vladimír Sainer podepisuje Jiřímu Černému svou knihu.

mu roli. Pan Bořík Procházka osvětlil, že jako herec je známý pouze z tohoto filmu, neboť Divadlo Za branou, kde hrával, bylo z politických důvodů zlikvidováno a už si „neškrtnul“. Na svého podivína - pana Limana, co vozil kozy na pastvu v americkém bouráku, vzpomíná rád. Pan režisér Menzel zmínil příhodu s natáčením epizody, kdy velitel VB - Josef Somr - má opilým chlapům s káravými slovy zabavit ventilky. Přitom se opil ale on sám a z přísného domlouvání se stalo rázem komické žvatláni, a tak se musely scény přetočit jindy.

Mezi písničkami To - Jo bandu došlo i k vyhodnocení soutěže - účastníci měli za úkol odpovědět na několik otázek písemného testu. Většina však zkrachovala na otázce, jakáže je v Polabí nejkrásnější květina. Hádali, popleteni mottem setkání, že sněženka, jiní tvrdili (spolu s panem malířem Junkem), že kosatec či konvalinky. Pouhých pět soutěžících si vzpomnělo na tvrzení pana Majora: „Nejkrásnější květina je brambor, ta je krásnější než orchidej, brambora je pro mě to nejkrásnější kvítí...“

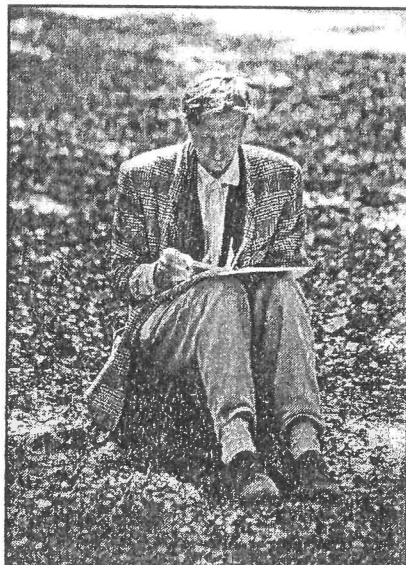
Posledním bodem oficiálního programu se stalo odhalení informační desky, která sice hned v následujícím týdnu měla být umístěna před bývalou chatu Bohumila Hrabala, ale ještě v druhé polovině srpna stála u Kubů (nestojí-li tam dodnes). Úkolu se ujala paní Zdena Hadrboľcová, jež se nejprve obávala, zda to vůbec zvládne, neboť něco podobného nikdy nedělala. Po úspěšném aktu prohlásila: „Teď už bych si mohla troufnout i na otevírání mostů!“

Pak už se při písničkách To - Jo bandu všichni nevázaně bavili až do večera. Čtvrté Hrabalovo Kersko se vydařilo, už se těšíme na páte. Anebo na podzimní setkání v Nymburce, které se uskuteční v sobotu 16. listopadu.

-řeh-

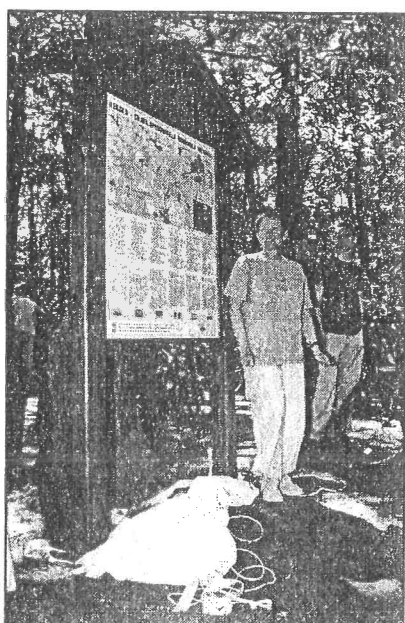
Pan Fiala - Zahrádkáři Kersku

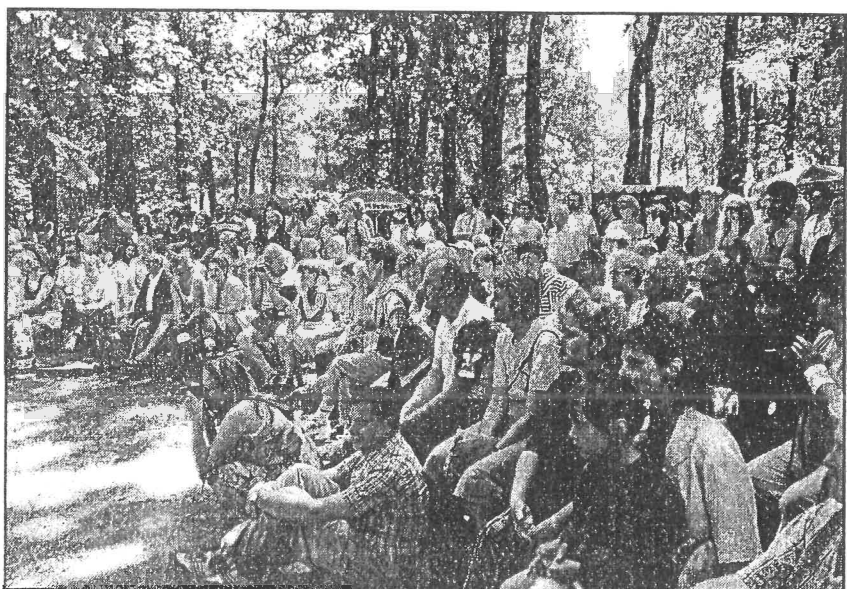
Vladimír Javorský - Slavnosti sněženek

Věra Kutifelová - ukřižená dcera pana France

Zdena Hadrboľcová právě odhalila informační desku.

Davy na pohostinné zahrádce u Kubů.

Foto Jan Řehounek, Ivan Ulrych a Vladimír Kvíz

„Pohledy“ jsou rozmazlováním labužníků

Knižka *Pohledy* pro Bohumila Hrabala, jež je výběrem korespondence mezi spisovatelem a nakladatelem Vladimírem Sainerem a Bohumilem Hrabalem, si nachází cestičky ke svým čtenářům. Zaznamenali jsme několik zajímavých ohlasů, adresovaných jak panu Sainerovi, tak editorovi knížky Janu Řehounekovi (poslední dva).

Dr. Ladislav Svoboda, Teplice

„... mezi kamarády trampy, kteří mají stejnou krevní skupinu s Karlabrčkem a s Pepinem, nám bylo zas po přečtení *Pohledů* dobře, já je četl jedním dechem, sotva je listonoška přinesla, a pak jsem je vydejchával dlouho a dlouze. Mít Vás dva s panem Hrabalem pohromadě v jednom pytlí (a Vy k sobě svým viděním světa patříte s odpuštěním jako prdel s odpuštěním jako kalhot), to je takové rozmazlování labužníků...“

Vladimír Komárek, Slaná

„Děkuju za krásnou knihu, čtu ji na vozežku a na tom i maluju, ale vůbec nejsem smutnej a moc Vás pozdravuju.“

Pavel Grym, Praha

„... dostal jsem Vaši půvabnou hrabalovskou knížku... I já mám k Hrabalovi určitý vztah, byl jsem (možná) jeden z mála, kteří recenzovali jeho knížky v době, kdy nebyl úplně košér. Napsal jsem teď takové povídání, jak se a čím baví jakási imaginární pánská společnost a v závěru jsem tam přiřadil neznámého pána, který vypráví a spolustolovník ho oslovuje „pane Hrabale“, a je tam i pár mouder, vrcholících tím, že život je přece jen hezký, na což „pan Hrabal“ replikuje: „Ale uklouzne vám jako prd...“

Richard Sobotka, Rožnov pod Radhoštěm

„... ta Vaše knížka mi dělala příjemnou společnost na cestě do Opavy. Milá je mi tím víc, že v ní jde o Bohumila Hrabala, kterého považuju za fenomén české literatury. Myslím, že právě Vaše pábení se mu blíží nejvíc...“

Marie Hostlovská, El Arenal, Mallorca

„... mám tady Vaši knížku, a tak Vy i pan Hrabal jste tady se mnou a hladíte mi duši tak, jako to činí i moře.“

Dušan Topolský, Olomouc

„... písáčka *Pohledy* pro B. H. mě uchvátila svou roztomilostí. V tom kurvícím se životě člověku chybí právě to naladění na stejnou vlnu, ta forma moudrého dialogu mezi Tebou a panem Hrabalem stojí převysoko nad vědeckými prdy literárních hrobníků, kteří nutí umírat cenné

lidi velkým fofrem, aby měli o kom psát...!

Spatřuji v knížce i chválu dnes už vlastně zaznávaneho psaní, které opravdu „okrajuje samotu“ a rozfoukává pohaslé jiskřičky duše, psaní, neujařmené davovou buzerací, nepokořeně komerční a módně alternativními pičovinami...“

Inge Sochorová, Moravský Beroun.

„Čím jsem starší, tím víc se k B. Hrabalovi vracím a víc mu rozumím a Vy jste mi v tom pomohli...“

Dr. Radovan Nenadál, Praha

„... je to takové příjemné čtení. Ta roztomilá knížka až

překvapuje svou zdánlivou nezávažností, ale má vypovídací hodnotu.“

Karel Kaláš, Ondřejov

„Hergot, s tou knížkou jste mi udělal radost a závidím Vám, že jste se znal s panem Hrabalem a dokreslila mně Vaše vzájemné vztahy...“

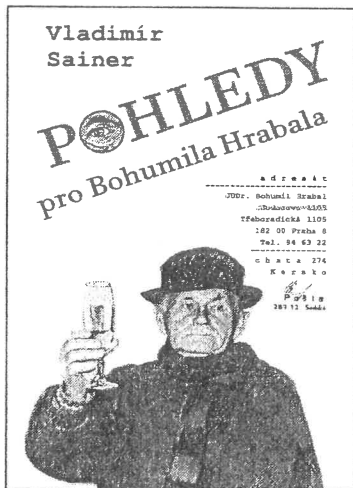
PhDr. Jaroslav Rejmond, Brno

„Už jsem si, pane Řehouneku, téměř čtyři roky po Vaší knížce Bohumil Hrabal a jeho městečko..., myslel, že jste nějak hrabalovsky usnul, nepočítám-li Nymburského pábitele, na kterého vždy netrpělivě čekám a upijím z něj dlouhými doušky jiskřivý mok vzpomínek na našeho drahého autora, stejně, jako žízňníci pivař se pouští do prvního půllitru po vyprahlém dni. A tak, když jsem vyňal ze schránky obálku nadznačenou Vaším

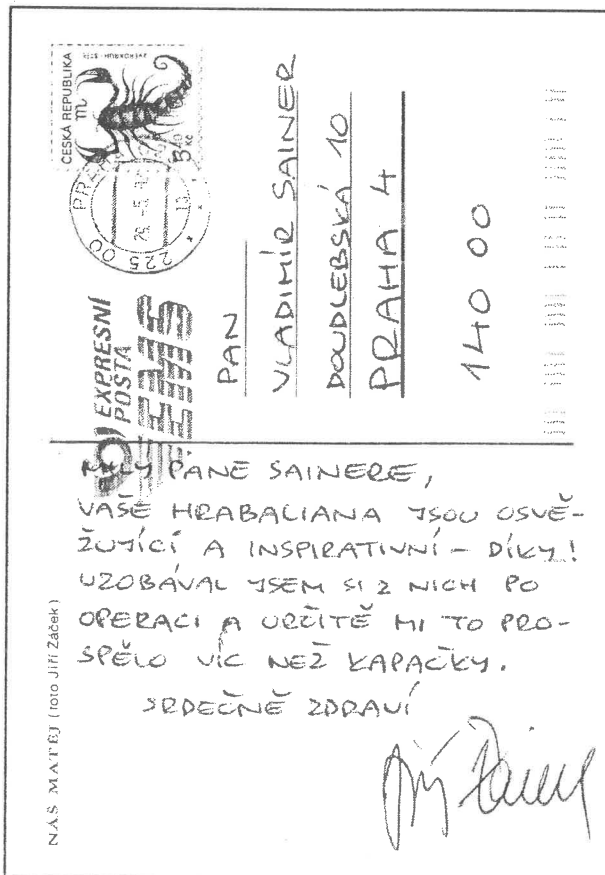
jménem a nahmatal v ní rýsující se obrys paperbacku (tím slovem nechci shazovat kvalitu knížky), nevydržel jsem to a již na schodech obálku roztrhl a otevřel první stránky a než jsem vystoupal do čtvrtého patra, měl jsem již Vaši citlivou předmluvu a Sainerovu Zprávu z léta 2001 přečtené a po paměti jsem odemkl a zavřel za sebou a usedl do svého ošoupaného čtecího uška po tatínkovi a s chutí si těch osmdesát milých stránek na jeden ráz přečetl. Děkuji Vám, že jste se ujal redakce takového pěkného literárního počínu, vyřídte, prosím, i mé upřímné poděkování panu Sainerovi.“

Marie Janečková, Hradec Králové

„Pane Řehouneku, když jsem si koupila *Pohledy* pro Bohumila Hrabala, netušila jsem, že v nich máte prsty. O to více mne potěšilo, když jsem uviděla Vaše jméno. Utvrdilo mě v přesvědčení, že Váš vztah k našemu milovanému Bohouškovi (snad mi to důvěrně oslovení tam nahoře v literárním nebičku, kde si dopřává toho nejlepšího točeného, odpuští) je opravdový, na rozdíl od mnohých, co se holedbají, že s ním chodili do hospody. Ke knížce upřímně blahopřeji. Jen Vám chci trochu pofoukat to, že se nikdy s takovýmto dílkem nedostanete do oficiálních recenzí a literárními kritiky zůstane nepovšimnuto.“

Knižku si můžete objednat v Městské knihovně v Nymburce nebo na adrese nakladatele: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel. 325 532 435, mobil 603 415 060, www.kviz.nymburk.cz

HRABAL, MASARYK - A KRÁSNÁ FRANCOUZKA

V roce 1982 bylo zamítnuto vydání mé monografie o Bohumilu Hrabalovi s poznámkou recenzenta, že ve výkladu novely *Obsluhoval jsem anglického krále* zaměňuji T. G. Masaryka s Dr. Edvardem Benešem. Šlo o líčení milostného setkání pana prezidenta s „krásnou Francouzkou“ v strážnickém hotelu Tichota.

V duchu Masarykovy zásady: „Proč se neřekne pravda?“ se nyní pokusíme čtenáři osvětlit meritum věci.

Novelu *Obsluhoval jsem anglického krále* sestavil Bohumil Hrabal z několika, předem připravených epických celků. Onen strážnický milostný příběh byl stylizován jako nostalgická vzpomínka na osobnost našeho prvního prezidenta, v nezastřené konfrontaci s dobou husákovské normalizace. Přitom šlo - a zde musím své recenzenty zklamat - skutečně o osobu T. G. Masaryka. Hrabal však psal tento příběh v době, kdy se jméno Masaryk nesmělo téměř vyslovit, tím méně o něm obdivně napsat!

Ptal jsem se Bohumila Hrabala v hospodě U Houbáře, od koho tento „strážnický“ motiv pochází. Odpověděl jako vždy stroze: „To mi řek' Havel!“ Teprve po chvíli dovyprávěl podrobnosti: „Někdy v pětadesátém roce jsme byli na zájezdu v Mnichově. Tu přišel Březovský s tím, že nás pan Miloš Havel zve do své restaurace na „Knedlovo přezelo“ a na plzeň. Ten mi vyprávěl, že prezidentovy výlety organizoval, a to tak, aby jeho dcera Alice, Masarykův strážný anděl a vdovské svědomí, se o tom nedozvěděla. Vypravila se vždycky tři auta: jedno bylo prázdné, v druhém jela ona „krásná Francouzka“, ve třetím sám pan prezident. Ze stejných důvodů se pak servírovalo pro tři osoby, ačkoli večeřely pouze dvě...“

Jak tento vztah pojal ve své próze Bohumil Hrabal?

„A nejdříve krásný bourák přivezl dámu, se kterou šofér hovořil francouzsky... pak přijel další bourák a z něj vystoupil sám prezident, kterého jsem poznal hned, a šéf mu říkal Vaše Excellence.“

Celý příběh je stylizován jako obrázek milostné hry a uvolnění - odhalení „čistých radostí života“ uprostřed rousseauovské venkovské přírody (s aranžovanými kupkami sena). Výpravě zdůrazňuje především vizuální efekty: setkání obou vznešených milenců je podáno jako záblesky bílé dámské róby a pánské náprsenky na pozadí noci, v záblescích magického „černého divadla“: „... a viděl jsem, jak bílé šaty té krásky a bílá škrobená náprsenka fraku pana prezidenta a jeho bílé manžety jako porcelánové nádoby se črtají noci sem a tam, od kupky sena ke kupce, jak pan prezident nadběhl té bílé róbě, a jak ji chytil a lehce zvedl, viděl jsem jeho manžety, jak zvedají ten bílý šat a jak ji nese, jak si ji unáší, jak podebírají ty manžety tu bílou róbu, jako by ji právě vylovil z řeky... aby s ní zas vyběhl a položil ji na kupku sena.“

Tato scéna jakoby vypadla z nějakého surrealistického obrazu, v němž je motiv rozkoše (tryskající z podvědomí) kontrastem k všední, každodenní banalitě. Jen tomu, kdo nemá rád poezii, může připadat přehnaný či znevažující tento pasus: „... drželi se za ruce, hopsali a skolačili pěšinami, odkud se ozýval jasný smích a veselý řehot pana prezidenta, a já jsem si pořád nedovedl srovnat portrét pana prezidenta na poštovních známkách a z veřejných

místností, měl jsem vždycky dojem, že pan prezident takové věci nedělá, že se to na pana prezidenta nesluší, a přeci, on byl taky jako ostatní bohatí lidé...“

Jde pochopitelně o stylizaci básnickou, nevšední, ve své době šokující. Návrat k přírodě a k citové bezprostřednosti - stejně jako obdiv k „čistým radostem života“ pana prezidenta, to znělo jako kritika úzkoprsého, moralisticky pokryteckého režimu sedmdesátých let.

Ale kdo byla ona „krásná Francouzka“, o níž se Hrabalův příběh zmiňuje? Podařilo se nyní s určitostí zjistit, že to byla markýza Giuliana Benzoni, bývalá snoubenka Milana Rastislava Štefánika. Giuliana byla neteří princezny z Venosy a Ferdinanda Martiniho, někdejšího guvernéra Eritreje. Masaryk se s ní seznámil již během války, kdy navštěvoval svého přítele, jenž byl už tehdy uznáván jako významný myslitel a politik. Po Štefánikově smrti, jenž se zřítíl s letadlem dne 4. května 1919 před přistáním v Bratislavě, Giuliana prezidenta pravidelně navštěvovala, a to jak na Hradě, tak v jeho letním sídle v Lánech. Návštěvy dosud neprovdané italské markýzy vzbuzovaly ovšem nelibost u Dr. Alice Masarykové, která bděla nad vdovskou pověstí svého otce s cerberovskou přísností. Markýza, která záhy ztratila otce, se v Masarykovi viděla a velice se mu obdivovala. Vyjádřila se dokonce, že „... setkání s ním bylo snad jediným pevným bodem mého nepevného života“. „Souhmně řečeno,“ pokračuje dále, „byla to velká dějinná osobnost, jak ji všichni znali. Pokud jde o mne, měla jsem mnohokrát příležitost poznat ho zblízka, tedy na rozdíl od oficiálnosti, z níž vystoupil do dějin - jako jeden z hrdinů svého milovaného Carlyleho.“ (La vita rebelle, s. 93 - 94) /Thomas Carlyle, skotský myslitel, zakladatel tzv. chartismu/ Přá-

telství s Giulianou, ač nejprve spíše duševní a intelektuální, nabylo později důvěrnější povahy. U temperamentní Italky, prožívající Italky, prožívající i svá osobní přátelství živelně a emocionálně, to ani jinak nebylo možné.

O tento příběh se citlivě opřel i Bohumil Hrabal. Když psal novelu *Obsluhoval jsem anglického krále*, neznal ovšem všechny podrobnosti. Proto nazval italskou markýzu „krásnou Francouzkou“ a podokl - což opět svědčí o jeho geniální paměti, že mluvila se šoférem francouzsky (patrně i s Masarykem konverzovala v tomto jazyce).

O Masarykův intimní život se zajímají i lovci senzací a lidé s úmysly nepříliš čistými. S patřičným respektem a s úctou k osobnímu soukromí tohoto velikána se o jeho vztahu k ženám zmiňuje jeho osobní tajemník Dr. Schenk: „Dopisoval si (TGM) v průběhu let s několika ženami literárně nebo umělecky činnými a přijímal je občas na Hradě nebo je zval do některého ze svých venkovských sídel.“

Složité a jistou rozpolceností svého citového života v období vdovecké osamocení naznačil Masaryk sám v rozhovoru se svým literárním důvěrníkem Karlem Čapkem: „Člověk není bytost jednoduchá: já jsem mival tu nehodu, že nejen moji odpůrci, ale i přívrženci ze mne chtěli udělat jednostranný typ.“ (Hovory, 1990, str. 153)

Tím spíše oceníme, jak citlivě a s úctou k myšlenkové velikosti našeho prvního prezidenta se dotkl jeho vztahu ke „krásné Francouzce“ Bohumil Hrabal. Právě on pochopil, že Masaryk není jen zastaralou modlou vyvěšenou na obrázcích, ale že to byl současný, tj. rozporuplný člověk, jenž denně zápasí o mravní obsah svého lidství a tvůrčího života.

Radko Pytlík

ZÁKAZ BESEDY O OSTŘE SLEDOVANÝCH VLACÍCH

Soudruh vedoucí se z toho osypal

Pan Luboš Lepka z Nymburka nám přinesl dopis datovaný 21. srpna 1979, který docela dobře dokumentuje přístup orgánů tehdejší státní správy k osobě Bohumila Hrabala.

Při Kulturním domě železničářů v Nymburce pracoval v té době velmi aktivní Klub mladých, jehož byl pan Lepka vedoucím. Jeho akce byly nejednou předmětem problémů a represí, neboť se dostávaly do rozporu s oficiální kulturní politikou. I když se o povolení každé akce muselo žádat na odboru kultury Městského národního výboru. Vedoucím tohoto orgánu byl soudruh Jiří Černý z Kamenného Zboží (se současným vedoucím ing. Jiřím Černým má společné jen jméno), člověk v placaté čepici, který se na kulturní akci objevil jen tehdy, když byla oslavou některého politického výročí - VŘSR, Vítězného února a pod., a to jen proto, že musel. Když si nevěděl s povolením rady, honem honem utíkal na ONV. Tak to bylo i s povolením besedy se spisovatelem Bohumilem Hrabalem při promítání filmu *Ostře sledované vlaky*, kterou si vymyslel Klub mladých. Z takové žádosti se soudruh vedoucí osypal, a tak to samozřejmě nenechal na sobě.

Vedoucí odboru kultury ONV Jaroslava Čmejlová mu se soudružským pozdravem

na hlavičkovém papíru a s kulatým razítkem napsala podivuhodnou odpověď:

„Vážení soudruhu vedoucí! Odpovídáme na Vaši žádost o vyjádření ohledně uspořádání besedy Klubu mladých při Kulturním domě železničářů se spisovatelem Bohumilem Hrabalem k promítanému filmu „Ostře sledované vlaky“. V této spojitosti Vám sdělujeme, že spisovatel Bohumil Hrabal po opětovné sebekritice je členem Svazu českých spisovatelů. Bylo by tedy možné uspořádat besedu nad některou z jeho nejnovějších knih. Besedu k promítanému filmu „Ostře sledované vlaky“ odbor kultury ONV nepovoluje.“ - řeh -

Beseda k promítanému filmu "Ostře sledované vlaky" odbor kultury ONV nepovoluje.

Se souhlasem spisovatele

Jaroslava Čmejlová
vedoucí odboru kultury ONV

21. srpna 1979

Česká lidová republika
Kulturní dom železničářů Nymburk

Sečteno a sešitě

Sečteno a sešitě

KDO JE KDO v životě a díle Bohumila Hrabala

Eliška Plevová (Pipsi)

„... Vlastně už jsem Tě měl rád, když jsem Tě uviděl poprvé, ten lednový podvečer (pozn.: 1956) když jsem Tě prvně viděl, jak jsi tloukla na dveře tady u nás nahore... a dveře byly zavřené... Viděl jsem Tě a srdce se mi otevřelo... už na ten první pohled... Pro ten dětský naprasklý úsměv, který se měnil v přetáhnutí bičem přes jemnou tvář... ten první obraz si sřežím a vidím jej jasněji než všechny ostatní... a přeji si, abys byla mým Osudem, na který tolik věřím... Vždyť jsem Tebou byl donucen změnit si názor na lidi, na svět, názor, který směřuje do srdce... a k lidskosti a k víře... takže Ty jsi to, kterou si kladu na horizont, Ty jsi to, na kterou když si vzpomenu, tak se mi vyladí tvář... Kdybys nebyla, bylo by mě míň, říkám to tak prostě, jako když bych měl míň vzduchu, že bych hůř dýchal... potřebuji Tě k životu, tak jako snad i Ty potřebuješ vědět, že někdo Tě má rád, že Tě bez výhrady miluje a že Tě nemůže nikdy opustit“

/z dopisu Bohumila Hrabala Elišce Plevové/

Eliška Plevová se narodila 3. května 1926 v Břeclavi. Její otec Karel Pleva pracoval jako prokurista a správce Lichtensteino-

Eliška Plevová v den své svatby - 8. prosince 1956

vých dřevoprůmyslových závodů v Břeclavi. Eliščina matka Elisabeth byla původem Rakušanka.

V Hodoníně, kde rodina bydlela, vyrůstala Eliška v přepychu mnohapokojové vily, v péči domácího služebnictva,

Eliška Plevová (Pipsi) a B. H. - 1956

v prostředí zbaveného všech existenčních starostí.

Vše se rázem změnilo na konci války v roce 1945. Rodina se na čas odstěhovala do Piešťan, kde však rodiče doby říšští občané /zpočátku s poněkud loajálním přístupem k Hitlerovi/ byli zařazeni do odsunu. Eliška, která vychodila českou školu a měla českou státní příslušnost, byla z odsunu spolu se svým mladším bratrem vyřazena. Po násilném držení ve sběrném táboře nejprve pracovala v cihelně a poté v restauracích a jídelnách, aby alespoň ze zbytků nasýtla sebe a svého bratříčka. Až po roce složitých jednání Červený kříž odvezl bratra Elišky k rodičům.

Na počátku padesátých let Eliška začala v piešťanských lázních pracovat jako zdravotní sestra. Zde se také zamilovala do barového příležitostného muzikanta. Lásce se nedaří a opuštěná Eliška hledá alespoň azyl u maminky hudebníka v Praze na Žižkově. Získává u ní přechodné bydliště a pracuje jako „kasírka“ v hotelu Paříž.

V lednu 1956 se vypraví Eliška do ulice Na hrázi č. 24 v pražské Libni navštívit manžele Jaroslava a Alžbětu Záklasníkovy, bývalé zaměstnance a přátele jejího tatínka, s prosbou o pomoc při hledání trvalého

bydliště a pobytu v Praze vůbec...

Na dvorku domu Eliška náhodně potkává Bohumila Hrabala, který ten čas pracuje jako dělník, balíč starého papíru ve sběrných surovinách, a ve dvoře domu č. 24 v ulici Na hrázi bydlí v podnájmu.

Za šest měsíců (8. XII. 1956) se koná svatba, Eliška, zvaná Pipsi, se stěhuje do Libně. Z původně deseti pokojů vily v Břeclavi začíná Eliška v Praze nový život v jedné místnosti bytu z bývalé kovářské dílny, kam ani nezasvítí slunce.

Na začátku šedesátých let pracuje Pipsi jako servírka grilu hotelu Pallace, poté vede kantýnu v divadle SK Neumanna v Libni, aby nakonec zakotvila jako účetní podniku Sběrné suroviny v Praze I.

Zde také paradoxně v roce 1970 „účetně“ likviduje v rámci probíhající normalizace „Poupata“ a „Domácí úkony“ - knihy svého muže, které hned po vydání poslali komunističtí cenzoři na místo do knihkupectví rovnou do stoupy. Pár výtisků se přesto Elišce podaří zachránit a rozdat přátelům...

Po celý čas života po boku Bohumila Hrabala byla Eliška skromnou a nenápadnou ženou, která se dokonce často styděla i za to, co to ten její „šampion krytých dvorců“ zase napsal, co mu to vydali za knihu...

Eliška Hrabalová - Pipsi - zemřela po těžké nemoci 31. srpna 1987. **Tomáš Mazal** (fotografie z archivu Tomáše Mazala)

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel č. 14 - září 2002.
Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel. 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, tel. 603 238 523, Všechnápská 1666/6, 288 02 Nymburk. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, Nymburk, tel. 603 415 060, www.kviz.nymburk.cz, e-mail kviz@nymburk.cz. Tisk: Tiskárna Jiří Blecha, Potoční ul., Nymburk, tel. 325 513 025. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 150 ks.